

President Arnold Rütli tervitus

foorumil „Eesti regionaalne tasand – kas praktiline vajadus või saab ka teisiti“

Toompeal 10. veebruaril 2020

Austatud foorumist osavõtjad!

Ootused tänase foorumi tulemustele on kõrged. Anda hinnang kohaliku omavalitsuse vajadusele erineva nurga alt aitab meid paremini mõista seda, kuhu oleme jõudnud ja kuhu edasi minna. Meid on taas tunnustatud rahvusvaheliselt. Tallinna Linnavolikogu esimehe hr Tiit Teriku valimine Euroopa Üleriigiliste Omavalitsusliitude Katusorganisatsiooni asepresidendiks on väga suur tunnustus. Önnitleme teda ja soovime edu selle organisatsiooni juhtimisel!

Kohaliku omavalitsuse tegevust on tihti võrreldud laeva juhtimisega tormisel merel. Vanasti mindi merele ikka siis, kui sihtpunkti maamärk oli nähtav. Täna ei ole selleks enam vajadust ja me küsime: mis võiks olla meie kohaliku omavalitsuse arengu kaugemaks eesmärgiks nii täna kui ka lähemas tulevikus?

Ollakse seisukohal, et selleks terendavaks eesmärgiks võiks olla liikumine KODANIKUÜHISKONNA suunas. Kui palju on meil juba täna siin Eestis kaasteelisi, on raske hinnata. KODANIKUÜHISKONNA tekkimine eeldab nii majanduslikult kui ka vaimselt sõltumatute inimeste olemasolu. Publikatsioonides riikluse arengu kohta pakutakse selleks kontrollarvuks vähemalt 20% riigi elanikkonnast. Et ühiskonnas valitseks koostöövõime – siin on meie kohalikel omavalitsustel ees veel lai tööpõld.

John Locke, üks liberalismi filosoofe, leidis, et riigi ülesanne on kaitsta oma kodanike elu ja nende eraomandit. Riigi tugevus Locke'i järgi sõltub sellest, kuivõrd selle riigi kodanikud ühte kuuluvad, ja nendest stiimulitest, mis innustavad inimesi suurendama oma ühiskondlikku heaolu.

Eks igal riiklikul elukorraldusel ole oma filosoofid. Kui heidame aga pilgu riikluse arengu aegreale, tuleb alustada linnriikidega, järgnevad veel neli vaheastet ja jõuame nn KODANIKUÜHISKONNA juurde.

Viimati nimetatud on ühiskondliku korralduse vorm, kuhu ilmselt jõuame just käesoleval sajandil. Kas see tekib nn sotsiaaliigi kokkuvarisemise tagajärjel või veel riikluse eelmisest astmest, nn modernsest riigist, seda näitab tulevik.

Meie kohalike omavalitsuste küsimuste eksperdi hr Martin Noorkõivu hinnangul on Eesti KODANIKUÜHISKONNA tänane seis võrreldes muude riikidega Ida-Euroopas suhteliselt hea.

Väidetakse, et KODANIKUÜHISKOND hakkab toimima alles siis, kui selle liikmed on:

- algatusvõimelised,
- sallivad üksteise suhtes,
- suutelised üksteist ära kuulama,
- valmis mõistma iga üksiku liikme isiklikke huve ja eesmärke,
- tegema otsuseid, tuginedes demokraatlikule hääletusprotsessile.

Kokkuvõtlikult võime tõdeda, et KODANIKUÜHISKOND tähendab :

- suutlikku avalikku sektorit,
- tugevat erasektorit ja
- aktiivset kolmandat sektorit.

Juriidilise määratluse kohaselt kuuluvad kolmandasse sektorisse mittetulundusühingud, sihtasutused ja seltsingud. Neid on Eestis registreeritud kokku üle 20 000. Hinnanguliselt annab kolmas sektor tööd ligikaudu 4-5% meie tööjõulisest elanikkonnast.

Lugupeetud foorumist osavõtjad!

Liikumine KODANIKUÜHISKONNA poole on käesoleva sajandi väljakutse. Eesti Vabariigil on kõik eeldused olla selle liikumise esiridades. Selle liikumise eelduseks on meie suutlikkus säilitada oma iseseisvus. Meie valitud riigikord on VABARIIK.

Oht meie vabadusele võib tulla aga erinevatest ilmakaartest. Loodan, et suudame oma Vabariiki säilitada ja liikuda KODANIKUÜHISKONNA arendamise poole.

Soovin meile kõigile tahtmist ja jõudu, et meie kohalikud omavalitsused koos kogu riigiga suudaksid liikuda selle 21. sajandi ette püstitatud eesmärgi suunas.

Tänan teid tähelepanu eest!